

NIEROZDZIELNY (149) ai

nierozdzielny (130), **nieroździelny** (5), **nierozdzielny** (1), nierozdzielny a. nieroździelny (13); nierozdzielny : nieroździelny *BiałKat* (12:5); nierozdzielny : nierozdzielny a. nieroździelny *Calep* (6:1).

W pisowni łącznej (118), *w rozłącznej* (31).

Pierwsze e oraz o jasne; -dziel- (37), -dziél- (6); -dziél- *GośtCast*; -dziel- : -dziél- *BiałKat* (16:1), *SarnStat* (18:4).

sg m N nierozdzielnym (21). ◊ G nierozdziel(n)e-go (2). ◊ D nierozdziel(n)e-mu (1). ◊ A nierozdziel(n)ego (2); -égo (1), -(e)go (1). ◊ I nierozdzielnym (7). ◊ L nierozdzielnym (1). ◊ f N nierozdzielną (7), nierozdziel(n)a (1). ◊ G nierozdzielnej (13), nierozdzielny (1) *ActReg*; -éj (3), -(e)j (10). D nierozdzielnej (4); -éj (1), -(e)j (3). ◊ A nierozdzielną (11). ◊ I nierozdzielną (1). ◊ L nierozdzielnej (6); -éj (2), -(e)j (4). ◊ n N nierozdzielné (28); -e (7), -(e) (21). ◊ G nierozdziel(n)e-go (9). ◊ D nierozdzielnému (2). ◊ A nierozdzielné (9); -é (6), -(e) (3). ◊ I nierozdzielnym (3). ◊ L nierozdzielnym (2). ◊ pl N m pers nierozdzielni (1). subst nierozdzielné (11); -é (2), -(e) (9). ◊ G nierozdzielnych (2). ◊ I m nierozdzielnymi (2), nierozdzielnymi (1); -ymi *BiałKat*; -ymi: -émi *SarnStat* (1:1). f nierozdziel(n)e-mi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII(XVIII) w.: nierozdzielny s.v. rozdzielny

1. *Taki, który jest wspólny, który nie daje się podzielić, odróżnić; in(dis)cretus Calep, Cn; insecabilis, promiscuus Calep; indifferens, indivisibilis, insolubilis Cn (78) : BiałKat C, 181, 183v [2 r.]; iż w Troycy nie tylko śprawy zwierzchowne/ są nie rozdzielne/ ale też w niej niemáź nic pierwszego y poślednieyszego: ták/ że pierwsza osobá nie ma nic nád wtorą y trzecią/ áni pierwsza przez wtorą czynilá/ ale zaráz wśzytkie. CzechEp 214; wśzákże śprawy ich są nierozdzielne: Ták/ iż co iedney z nich służy/ to też służy y drugiey. CzechEp 225, 182, 184, 264; Insecabilis – Ten ktori nie moze bic na sztuczki rozdzieloni, nierozdzielni, Calep 541h; Indiscretus – Nie rozdzielni. Promiscuus – Zmieszani, nieroździelni Calep 858b, 527b; chwálá nawyźszey y nierozdzielney Troycy/ ktorey śprawy nierozdzielne są/ ktorey páńtvo bez końca trwa. LatHar 561.*

nierozdzielny od kogo, od czego (3): Chocia takowe [niemoty] maia szię wśzakoź barzo krotką á od ciała nie rozdzielną. *GlabGad D2; BiałKat 86. Cf nierozdzielny od kogo czym.*

nierozdzielny od kogo czym (1): Tyś Oycy y Synu rowny/ w Bośtwie od Bogá iftnością nic nie rozdzielny *ArtKanc H15.*

nierozdzielny z kim (3): *RejAp 190v, Ee; gdyż [Chrystus] wedle Bośtwá z Oycem zówždy był nierozdzielnym BiałKat 303v.*

nierozdzielny w czym (6): Iezus prawdziwy Bog z Oycem swoim ni w czym nie rozdzielny. *RejAp 190v marg, 182v, 190v, Ddv; NiemObr 136; WuJNT 369.*

W połączeniach szeregowych (5): *BiałKat 111, 201; RejZwierc 11; Poniewáź tedy że vczynki ich nierozdzielne rowne y iednákie są/ w śprawách Bośkich. BiałKaz F; CzechEp 225.*

Wyrażenia: »nierozdzielne(-y) (jest) Bostwo, Bog« [szyk 17:11] (17:11): *RejAp 188v, Ddv, Ee, Ee3; RejPos 291; ták iż ón Chrystus wćiele swym był nierozdzielny Bóg/ y człowiek: y ciało iego ciało Boże było. BiałKat 328v, 111, 183v, 201 [2 r.], 231; RejZwierc 11 [2 r.], 11v, 12, 195v, Aaa3a;*

CzechRozm 37, 179, 224, 225, 276; *NiemObr* 136; *ArtKanc* G13; *GrabowSet* K; *WujNT* 305; *PowodPr* 40; Trzy łą perfony nierozdzielnego Boftwá/ ktore fię tu wespół naznączniey obiáwiły. *SkarKaz* 516a.

»Chrystus nierozdzielny« (1): wroćcie fię do Chryftuła nie rozdzielnego/ y do Teftámentu iego *SkarJedn* 332.

»nierozdzielne ciało« (1): dam wam pod ofobą chlebá nieśmiertelné/ nierozdzielne/ duchowné/ y żadnéy dolegliwości niepoddáne prawdziwé ciało moié *BiałKat* 313v.

»jedność (jest) nierozdzielna« [szyk 3:1] (4): *WerKaz* 286; *LatHar* 85; Boftwo Troyce ś. [...] ieft iedność nierozdzielna. iáko iedno fłońce/ w którym ieft iftność/ promień y ciepłość. *SkarKaz* 276b, 276b *marg.*

»nic nierozdzielny« (1): *ArtKanc* H15 *cf* *nierozdzielny od kogo* *czym.*

»nigdy nierozdzielny« (6): *RejPos* 149, 343v; *RejZwierc* 11, 12; iáko oni [*katolicy*] mowią o złączeniu dwu nátur w iednę ofobę iuż nigdy nierozdzielną *CzechEp* 147; *SkarKaz* 276b.

»(święta a) nierozdzielna Trojca« [szyk 8:4] (12): Item napyerwey ma bywacz Na kaźdy rok szeym na szwyatho swyathey a nyerołdzyelney troycze *MetrKor* 34/134; *KrowObr* 41; *SkarJedn* 276, 286; *SkarŻyw* 520; *CzechEp* 236; *LatHar* 17, 106, 561, 570, 635; *WujNT* 129.

Szeregi »jeden (a. jedyny), (a, i) nierozdzielny« [szyk 17:1] (18): *KrowObr* 17v; *RejAp* 68v, 182v, 188v, Ddv, Ee3 [2 r.]; *BiałKat* b2v, 183v, 201, 231; *RejZwierc* 11, Aaa3a; Co też oni czynią/ gdy pána Chriřtuła w iedneyże á nie rozdzielney perfonie przą być Emánuelem *CzechEp* 347, 276, 348; *WujNT* 305; *PowodPr* 40. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*]

2. *Taki, który jest mocno związany z czym; nieodłączny, stanowiący z czym jedną całość; indistinctus Calep; indissociabilis Cn* (19) : áby fie [*opony*] fpołu fpináły złotą fznurą/ áby fie tymi kortynámi álbo opponámi zákrył wżytek dom nierozdzyelnemi. *BielKron* 33; *BiałKat* 141; *BiałKaz* F3v; *Calep* 528a; fobieś mnie wzięł/ chcąc by nierozdzielny Duch moy/ z twoim trwał wiecznie. O Oycze/ o Boże *GrabowSet* S4.

nierozdzielny od kogo (1) Bo ácz ieft [*człowieczeństwo*] z perfoną y boftwem fłowá Syná Bożego ziednoczone/ y od niego nigdy nierozdzielne *SkarKaz* 276b.

nierozdzielny z czym (1): Rácz ftrzedz/ od płomieni otchłáni piekielnych/ Y przepáści/ z wieczną męką/ nierozdzielnych. *GrabowSet* Qv.

Wyrażenia: »nierozdzielna miłość« (4): *RejPs* 200v; ieft pará/ y druga przyiacioł/ kthorych przyiaźń bez żadney zdrády/ w iednákiey woli/ y w nierozdzielney miłości/ trwáć będzie aż do fmierci *GórnDworz* M2v, Mv; *SiebRozmyśl* B3.

»obyczajem nierozdzielnym« = *nierozdzielnie, tak że nie da się odłączyć jedno od drugiego* (1): fłowu Chryftułowemu/ które mówi: To ieft Ciało moié: które złączone ieft Boftwu/ obyczajem nierozdzielnym *BiałKat* 301.

»towarzystwo nierozdzielne« [szyk 3:1] (4): *ForCnR* C4v; *BielŻyw* 30; thrzebá fie fpráwować podług oney mądrości/ ktora ze wżytkiemi drugieimi cnotámi towárzyfthwo ma mieć nierozdzielne *GórnDworz* li5v; *WerKaz* 280.

»nierozdzielny towarzysz« (2): Abowiem fą fłowá Ewányeliřty y nierozdzyelnego towárzyřzá Páwłá f. Lukářá fwiętego *RejPosWstaw* [143²]; *SkarŻyw* 453, [523].

Szereg: »spolny a nierozdzielny« (1): A profzę áby W. W. [...] z [...] Stániłławem Kárnkowłkim z łálki Bożéy Arcybiskupem Gniéźniéńłkim, którégóś W. Wiel. Collegą iest, iáko z Primálem *Regni*, iáko dwáy łpólni á nierozdzielni ωααζάται wiernie *authoritate primaria* dopomogli, iákoby tá praca moiá ná łwym mieýłcu zołtáá. *SarnStat* 834.

3. *Taki, którego nie należy oddzielać, odłączać; individuus Calep, JanStat, Cn; indifferens Calep; indissociabilis, indiulsus Cn (42)* : *BiałKat* 58v; Małżeńłtwo iest między porządnyimi ófóbámi/ Mężá y Niewiáłty Małżeńłkie złączenie/ łpolność żywotá nierozdzielną máiąc. *KuczbKat* 250; *WujJudConf* 121v; (*marg*) Z Heretyki łpolne być nie ma małżeńłtwo. (-) Íłz iest grzech wielki/ [...] Stym przyiaśń/ zwálzczá ták nierozdzielną y wielką wieś ktory P. Bogu nieprzyiácielem iest. *SkarŻyw* 152; *Calep* 528a; *WujNT* 22 [2 r.], 77, 79 *marg*, 80 *marg*, 262 *marg* (9); áni gránic áni kopców w niwczym nie każemy vmnieýłzáć/ álbo w nieprzełpieczność przywodzić: iáko Królełtwá náłzégó części nierozdzielné. *SarnStat* 1119; *GosłCast* 38.

W połączeniach szeregowych (6): spolnemi głósy od Polakow y od Litwy obieranie apotym y Koronowanie Pana [...] znaiąc byđż chwalebnie potrzebne, y oboiemu temu narodowi, tak Koruny Polskiej iako W^o Xstwa Lit^o, iako iedny spolny a nierozdzielny Rptey *ActReg* 40 [*idem SarnStat* 1025]; Íz iuz Koroná Polłka y Wielkie Księłtwo Litewłkie iest iedno nierozdzielné y nierózné ciáło *SarnStat* 1020, 1011, 1013, 1020, 1025.

Wyrażenia: »nierozdzielne ciało« [*szyk* 9:3] (12): *SkarJedn* 156, 404; z tych dwu Narodów ieden lud/ á iedno y nierozdzielné ciáło/ y iedná Rzeczpołpolita á nierózna byłá á mocnie trwáá. *SarnStat* 1004, 111, 1002 [2 r.], 1011, 1013, [1023] (10).

»nierozdzielne złączenie« (2): íz ono złączenie mężá z niewiáłtą ktore Bog wítáwił/ iest Sákrámentem y świętym známieniem onego nierozdzielnego złączenia/ ktorym Pan Chrístus łpoion y złączon iest z kościołem łwym S. *WujNT* 679, 79.

»związek nierozdzielny« (1): O małżeńłtwie S. y związku iego nie rozdzielnym w nowym zakonie nic nie trzymáią [*heretycy*]. *SkarJedn* 343.

Szeregi: »cały a nierozdzielny« (1): íz Dożywočia ná tych to dobrách *magnae Procurationis* nie mogą fie zołtáć/ ále łkupionémi závłze byđż mogą: gdyż cáłe á nie rozdzielné byđż máią wýłzyłkie záchowáné *SarnStat* 336.

»jeden, (a, i) nierozdzielny« = *unum et individuum corpus JanStat* (7): MY Rády Koronné/ [...] y łtany infzé iednéy á nierozdzielnéy R.P. z wielkiey y z maléy Polłki/ [...] Oznáymuiemy *SarnStat* 114; żadnégo rozerwánia między łobą nie czynić/ áni díłmembráciiey żadnéy dopuścić/ iáko w iednéy nierozdzielnéy R. P. áni iedná część bez drugiey Páná łobie obiéráć *SarnStat* 117, 111, 120, 1004, 1094, 1187.

»jednostajny i nierozdzielny« (1): ktory [*lud*] fie przez związek y łpoienie dwu Narodów w iedność iednołtáyną y nierozdzielną zniółł y łpoił *SarnStat* 1002.

»nierozny, (i) nierozdzielny« [*szyk* 5:1] (6): *Indifferens* – Nie rozazielnz [!] nie rozni. *Calep* 526b; íz iáko w iednym nieróznym nierozdzielnym ciéle káżdá iedná część y káždy członek ófobną powinność y łpráwę wláfną ma *SarnStat* 1002, 1002, 1038, 1059, 1188. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.*]

4. *Wspólny, którego jeszcze nie podzielono na części; cały, bez wyjątku* (3) : kto [...] vcieka się do miłofierdzia bożego [...] a wierzy doftatecznie/ że mv grzechy pan bog/ nierozdzielnie raczy odpvścić/ ielli ivsz zvpełnym vmyłem chce ich poniechać/ a wedle przykazania bożego żyć/ tedy miewa/ zvpełne/ doftateczne/ a nierozdzielne/ odpvščzenie grzechów wżyftkych swoich *SeklWyzn c3v*; Albos go [grzech] też łnac zapomniał Przedemnąs go niepowiedzyał. Ma być łpowiedz nierozdzyełna Też niwczem/ ani omyłna. *RejKup n3v*.

W przeciwstawieniu: »rozdzielny ... nierozdzielny« (1): Dożywoćie bráciéy dáné bądź dwiemá/ bądź więcéy/ gdzie káždy *pro suo intereffe* vżywa go/ to iest rozdzielną albo nierozdzielną máiętnością *SarnStat 86*.

[*W przen:*

Wyrażenie: praw. »spólną a nierozdzielną ręką« = *pod wspólną odpowiedzialnością*: Zaczocy łfvyczy opyłłany vyłły przyaczyelye a Rakoymye łvbyly przyrzekly y ftym tho łłamym obvnyonym Spolna a Nyerofdzyelna raka *ZapWpol 1548/31.*]

5. *praw. Nie wydzielony, który nie otrzymał jeszcze na własność części odziedziczonego majątku* (3) :

Wyrażenie: »brat nierozdzielny, bracia albo siostry nierozdzielne« (1:2): Gdy iest fyn albo brát godny ku woynie/ tedy fyn zá oycá/ brát nierozdzyelny zá brátá woyną łłuzýć może *UstPraw D3, G2 [2 r.]*.

6. *Ciągły, trwały, wieczny; continuus Calep, Cn; continens Mącz; insolubilis Cn* (4) : *Continens oratio, Vltáwiczna nierozdzielna rzecz. Mącz 447a; Calep 252b.*

Szereg: »wieczny a nierozdzielny« (2): Y lift wieczney á nierozdzielney zgody y ziednoczenia/ y o piáci Artykulech ktore Grekowie wyználi. *SkarJedn A*, 266.*

Synonimy: 1. *cały, jeden, jednaki, jednostajny, jedyny, nierozzerwany, nierozny, nieroztargniony, pomieszany, rowny, spolny, zmieszany; 2. nierozzerwany, nierozłączny, spolny; 3. cały, jeden, jednostajny, nierozłączny, nierozny; 5. niewydzielony; 6. ustawiczny.*

Cf NIEROZDZIELONY, ROZDZIELNY